

Sähköistävä ilta Kokkolassa

Tekijä **Jari Kallio** - 2026-04-12

Keski-Pohjanmaan kamariorkesteri tarjosi Hugo Ticcian kanssa loistavan konsertin, joka keskittyi amerikkalaiseen nykymusiikkiin.

Keski-Pohjanmaan kamariorkesteri Musiikkikeskus Snellmanissa, Kokkolassa 10.4. Hugo Ticciami, viulu ja liidlaus. Muhly, Glass, Nirvana, Purcell.

Viulutaiteilija ja kapellimestari **Hugo Ticciami** alkaa olla Keski-Pohjanmaan kamariorkesterin vakiovieraita. Kun takana on puolisen tusinaa yhteistä projektia, voi tiimityön syvenemisen aistia niin musiikillisen kommunikaation hioutumisen kuin entistä kokeilevemmän ohjelmistosuunnittelukin muodossa, mistä perjantai-illan konsertti kaksine Suomen ensiesityksineen olikin oivallinen taidonnäyte.

Ohjelman keskipisteen muodosti **Nico Muhlyn** huikea *Shrink* (2019), alun perin **Pekka Kuusistolle** sävelletty kolmiosainen konsertto viululle ja jousille, jonka vangitseva kollektiivinen virtuositeetti huipensi konsertin ensimmäisen puoliskon. Parikymmenminuuttisen teoksen otsikko sisältää kaksoismerkityksen viitaten yhtäältä osien välillä noonista sekuntiin kutistuviin pääintervalleihin sekä toisaalta

amerikkalaisslangin ilmaisuun, josta suomen kallonkutistajakin on peräisin – jälkimmäinen ehkä konserton teknisen haastavuuteen viitaten.

Ensimmäinen osa, *Ninths* alkaa solistin sforzatohypyllä, joka saa kuudentoista jousisoittajan orkesterin puhkeamaan ketteriin pizzicatojuoksutuksiin, joiden ripeästi vaihtelevien tahtilajien lomasta kohoavat avauksen monet taiturilliset kulut. Solistin melodialinjat kiertyvät vähitellen auki säestyksellisen pulssin voimistuessa, osan edetessä henkeäsalpaavalla vauhdilla kohti keskittämisen hetkellistä tyventä, jonka pinnan alla soivat virtaukset kuitenkin asteittain tihentyvät vieden musiikkia kohti vimmaista rytmistä purkausta.

Tempo puolittuu hitaan osan, *Sixths*, soivassa peilialissa, jonka kuiskailevista *cantabile*-aihelmista kehkeytyy vähitellen yhä ornamentoidumpaan asuun tiivistyvä meditaatio. Puolivälin kenraalipaussia seuraa varhaisen minimalismin additiivisiin prosesseihin viittaava taite, jossa solistin yksinpuhelusta kasvaa kerroksittain koko ensemblen yhteen kietova kudelman.

Turns käynnistyy solistin kiihkeän pulsatiivisella kadenssilla, jonka sammumaton liike-energia tarttuu pian myös orkesteriin. Näiden kahden kujanjuoksusta muodostuukin varsinainen jännitysnäytelmä, jota rytmiset äkkikäännökset vauhdittavat. Lopulta konserton avausele palaa vieden musiikin ensimmäisen osan muunnelmaan ja sitä kautta viimeiseen *sforzatoon*.

Ticciatin käsissä solo-osuuden ilmaisuvoima ja virtuoosisuus punoutuivat vangitsevaksi musiikilliseksi kerronnaksi, johon orkesteri vastasi herpaantumattomalla taidokkuudellaan. Näin saatiin kuulla mitä hienoin Suomen ensiesitys, jonka energia oli omiaan pitämään kuulijan sykkeen koholla vielä hyvän aikaa vuolaiden aplodien jälkeenkin. Solistin, myös konserttimestarin ja ykkössellon saumattomasti yhdessä liidaama *Shrink* oli kuin piristeiden vauhdittama barokkikonsertto, josta kasvoi illan sähköistävä huipentuma.

Ei konsertin avausnumerokaan yhtään hullumpi ollut. Niin ikään ensi kertaa Suomessa kuultu *An Archive in Three Parts* (2025) on Muhlyn viisitoistaminuuttinen

uudelleentulkinta **John Sheppardin** ja **William Byrdin** renessanssipolyfoniasta yhdelletoista jousisoittajalle. Alttoviulu laulaa teoksen ensimmäisen säkeen, johon jousien kuoro pian yhtyy. Näistä moniäänisistä kerrostumista kasvaa orgaaninen musiikillisten muistumien ketju, jonka taianomaisin jakso kuullaan teoksen keskellä ajan kulun seisauttavissa, kuiskaten etenevissä vuorolauluissa. Aivan lopussa oman cameonsa tekee taustalla myös **Benjamin Britten**.

Italian Pratossa tammikuussa kantaesitetyn teoksen ovat tilanneet Drottning Silvias konsertsal, O/Modernt, Wigmore Hall, Keski-Pohjanmaan kamariorkesteri, Heidelberger Frühling, Camerata strumentale di Prato. Kokkolassa viidennen esityksensä saanut *Archive* soi ajattoman upeasti ja lumoavan vivahteikkaasti.

Philip Glassin viidentoista sinfonian jatkumossa yhdeksälletoista jousisoittajalle sävelletty sinfonia nro 3 (1995) muodostaa oman erityisen lukunsa. Stuttgartin kamariorkesterille sävelletty neliosainen teos on yksi säveltäjänsä hienoimmista lajityypin tutkielmista.

25-minuuttinen soiva kaari alkaa johdannonomaisella, eri äänissä vuorottelevien, nousevien ja laskevien asteikkokulkujen varaan rakentuvalla osalla. Tätä seuraa purevan polytonaalinen, **Milhaudin** ja **Honeggerin** jalanjäljissä kirjoitettu 9/8-*scherzo*, jonka kontrabassosiirtymä ei vienytkään illan konsertissa suoraan kolmanteen osaan, vaan sinfonian keskelle sijoitettuun, **Johannes Marménin** erinomaiseen, niin ikään bassolinjasta kohoavaan jousiorkesterisovitukseen Nirvanan *Lithiumista* (1991).

Glassin sinfonian sydän on sen laajan kolmannen osan chaconne, joka rakentuu alemmista äänistä kohti ykkösviuluja huipentuen lopulta kahden sooloviulun dialogiin **Arvo Pärtin** hengessä. Barokkimaisen muotonsa ohella osan voi ajatella rakentuvan pitkälti samaan tapaan kuin Glassin varhaistuotannon yhtyeteokset. Ennen lyhyttä, sinfonian kehän sulkevaa päätösosaa kuultiin toinen siirtymä, tällä kertaa **Henry Purcellin** *King Arthur* -semioopperan (1691) kolmannen näytöksen *Cold Songiin* (*What power art thou*), jonka protominimalismi soi Marménin iskevässä sovituksessa jokseenkin samaan tapaan kuin **Michael Nymanin** *Memorialissa* (1985).

Taidokkaan ja ilmaisuvoimaisen esityksensä jälkeen Ticciatilla ja KPKO:lla oli vielä tarjota toinenkin Marménin Nirvana-sovitus, *Smells Like Teen Spirit* (1991), jonka groovaava meno räjäytti pankin.